

Søknad til Riksantikvaren mrk. «Tilskudd krigens kulturminner»

Søker:

Stiftelsen Espeland fangeleir

Besøksadresse:

Moldamyrane 81
5267 Espeland

Postadresse:

Stiftelsen Espeland fangeleir
Postboks 19
5888 Bergen

Bergen 10. mai 2016

Kontaktperson:

Tor Dishington Johansen (daglig leder)

Mobil: 926 59 220

E-post: johansentd@gmail.com

Bankkontonr.:

36307155693

Organisasjonsnummer:

881585952

Samarbeidspartner:

Bygningsvernsenteret Voss/Hardanger. Senteret, som inngår i Vestnorsk kulturakademi, har etablert et samarbeid med stiftelsen. Senteret vil være en garantist for at Riksantikvarens retningslinjer blir fulgt i bevaringen av Espeland fangeleir.

Kontaktperson Bygningsvernsenteret Voss/Hardanger:

Erik Haldorsen Aakre

Mobil: 90 74 74 53

E-post: bygningvernsenteret@kulturakademi.no

Søknad om tilskudd til istandsetting, skjøtsel av krigsminner og verdiskaping

På Espeland utenfor Bergen ligger Europas kanskje best bevarte fangeanlegg fra 2. verdenskrig – et anlegg som vekker stadig større internasjonal interesse. Leiren ble bygget av den tyske okkupasjonsmakten fra 1942 og stod ferdig i 1943. Den hadde plass for om lag 200 politiske fanger, fordelt på 8 brakker. Den var opprinnelig tenkt som en ren transittleir, men ble også en arbeidsleir for langtidsfanger. Etter krigen ble anlegget først brukt som leir for norske landssvikere og deretter for tyske krigsforbrytere, og var i drift frem til 1952. Senere ble leirområdet disponert av bl.a. Sivilforsvaret. Anlegget ble fredet i desember 2014, og eies i dag av Stiftelsen Espeland fangeleir.

Med dette søker vi Riksantikvaren om tilskudd til spesifikke og generelle tiltak for istandsetting og skjøtsel, i tillegg til verdiskapingsmidler, på til sammen kr. 2 200 000.

a) Istandsetting og skjøtsel, spesifikt:

Det søkes midler til følgende objekter (se oversiktskart vedlegg 1):

1. Administrasjonsbygget (TG 2):

Utbedring av tak, piper, grunnmur, yttervegger, vinduer, elektrisk anlegg, overflater bruksrom (se vedlegg 2.1. s. 1-9).

Til dette søkes det om kr. 1 000 000 (se takstvedlegg 3.1. s. 1-3).

2. Forlegningsbrakke 2 (TG 3):

Utbedring av grunnmur, yttervegger, vinduer, innvendige tak, vegger og gulv, samt pipe (se vedlegg 2.2. s. 1-8).

Til dette søkes det om kr. 345 000 (se takstvedlegg 3.2. s. 1-2).

3. Kjøkkenet/mellomgang/Messebrakken (TG 2):

Utbedring av yttervegger, dør og drenering på østside av kjøkken, mellomgang og messebrakkens nordside. Utbedring av vinduer og vegg av messebrakken mot syd (se vedlegg 2.3. s. 1-8).

Til dette søkes det om kr. 55 000 (se takstvedlegg 3.3. s. 1-2).

4. Pumpehus (TG 3):

Restaurering av ytre og indre tak, og ytre og indre vegger, rekonstruksjon av vindu og dør (se vedlegg 2.4. s. 1-7).

Til dette søkes det om kr. 90 000 (se takstvedlegg 3.4.).

5. Drenering:

Byggene under pkt. 1-3 har dårlig drenering.

Til dette søkes det om kr. 105 000 (se takstvedlegg 3.5. s. 1-3).

Iht. takstene beløper disse utbedringsarbeidene seg samlet til kr. 3 198 595 (eks. mva.) (se takstvedlegg 3.6). Det foreligger ikke takst for vøling av vinduer.

Under pkt. a) søker vi Riksantikvaren om til sammen kr. 1 600 000.

b) Istandsetting og skjøtsel, generelt:

Espeland fangeleir er et stort anlegg, og større og mindre hastetiltak dukker opp jevnlig. Det søkes derfor om generelle midler til ulike, mindre hastetiltak.

Under pkt. b) søker vi Riksantikvaren om kr. 300 000.

c) Verdiskapingsmidler:

Espeland fangeleir er et for stort anlegg til at det kan utnyttes godt kun som museum. Vi er derfor godt i gang med det utfordrende arbeidet å finne den optimale utnyttelsen av leiren innenfor rammen av stiftelsens vedtekter, men også ut fra bredere allmenne

hensyn. Det søkes derfor om midler til verdiskaping (for en kort orientering om videre planer og visjoner for bruken av anlegget, se vedlegg 4. s. 1-2).

Under pkt. c) søker vi Riksantikvaren om kr. 300 000.

Alle tiltakene under pkt. a) og b) er omfattet av verneklasse 1, fredning. Alle tiltak til istandsetting og skjøtsel vil bli utført av autoriserte håndverkere iht. Riksantikvarens retningslinjer.

Til Forlegningsbrakke 2 ble det bevilget kr. 500 000 fra Riksantikvaren i 2015. Det er på denne bakgrunnen igangsatt store reparasjonsarbeider av taket på brakken. Samme brakke ble også bevilget kr. 300 000 fra Fylkeskonservatoren i 2016. Til Administrasjonsbrakken ble det bevilget kr. 100 000 fra Fylkeskonservatoren i 2016.

Vår stiftelse er foreløpig ute av stand til å dekke inn de gjenstående kostnadene knyttet til istandsetting og skjøtsel, men i den grad det er mulig vil disse søkes dekket inn gjennom andre støtteordninger og gaver, foruten egne, svært begrensede midler (se for øvrig vedlegg 4. s. 1-2).

Med vennlig hilsen

Tor Dishington Johansen
Daglig leder
Stiftelsen Espeland fangeleir

Mobil: 92 65 92 20

Vedlegg:

1. Oversiktskart.
- 2.1. s. 1-9 Bilder Administrasjonsbygget.
- 2.2. s. 1-8 Bilder Forlegningsbrakke 2.
- 2.3. s. 1-8 Bilder Kjøkken/mellomgang/Messe.
- 2.4. s. 1-6 Bilder Pumpehus.
- 3.1. s. 1-3 Takster for Administrasjonsbygget.
- 3.2. s. 1-2 Takster for Forlegningsbrakke 2.
- 3.3. s. 1-2 Takster for Kjøkken/mellomgang/Messe.
- 3.4. Takster for Pumpehus.
- 3.5. s. 1-3 Takster for drenering.
- 3.6. Samlet takst.
4. s. 1-2 Planer og visjoner for bruken av Espeland fangeleir.